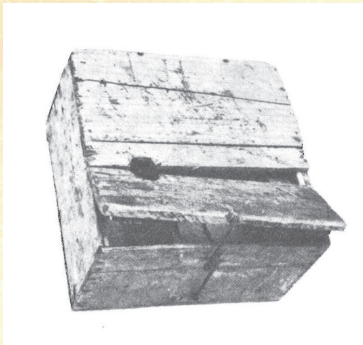

Komandi partur
Í komandi parti verður farið aftur til sambandið millum Føroyar og Hetland, eisini grundað á bókina The Cod Hunters hjá hetlendinginum John Goodlad.

Lippukassin. Holið gekk niður í tað minna rúmið, har dagsins lippur vóru koyrðar.

Hjá teimum flestu av teimum ungu, var hetta fyrstu ferð, teir vóru í landi uttanlands.

Hetta var fyrstu ferð eg sá eitt flogfar, sum var ein vatnflúgvári av tí gamla slagnum, sum syrgdi fyri sambandi millum býirnar í Íslandi.

Ein sjómanstrúboðari kom umborð við eini grammofon. Á henni spældi hann sálmar og hevði eina stutta talu á norskum. Síðani bjóðaði hann øllum á mæti um kvøldið, og teir vóru fleiri sum fóru.

Onnur føroysk skip komu eisini inn, og tá var stuttligt at kenna fólk, sum ein kendi.

Frá hesi vitjan á Ísafirði er eisini eitt serligt minni, sum lesararnir skulu fáa gleði av. Har var ein ungur drongur, sum plagdi at tekna føroysku skipini, sum komu inn. Tað bar so til at keypa hesa tekning frá honum. Tað gjørdi Jónsvein, sonur skiparan. Hesa tekning eigur hann enn, og hann hevur hana hangandi við hús. Tað er eingin ivi um, at drongurin hevur havt gávur, og tað kundi verið áhugavert at frætt, hvat ið er blivið av honum.

Tað var tó ein døkkur dāmur yvir hesa vitjan. Beint frammanundan hevði eitt føroyskt skip verið inni. Her var hent tað óhapp, at skiparin var dottin av bryggjukantinum og niður á dekkið. Fallið var so meint, at hann doyði.

Vit vóru enn eina ferð á Ísafirði. Bárán hevði fingið ein leka. Fyri at greiða hetta á lættasta hátt, varð skipið lagt at bryggjuni so nær botni sum gjørligt á flóð. Tá ið tað fjarði, og skipið stóð á turpum, skuldi lekin tettast. Hetta eydnaðist eisini, men tá ið tað flóddi aftur, stóð skipið fast, so tað slapst ongan veg.

Hetta gav okkum meira tíð inni á Ísafirði, inntil tað eydnaðist at fáa skipið flotað.

Vit vóru eisini inni á Patreksfirði og Siglufirði. Inni á Siglufirði fóru vit niðan á Frelsunarherin at keyptu rómastamp. Vit eru fleiri, sum enn minnst, hvussu væl hann smakkaði. Har høvdu teir tá ein sjúkling av Gulldrangi, kendu sluppini úr Fuglafirði. Tað

var sonur Meinhard, skiparan, Theodor. Vit komu seinni at kennast sum nevndarlimir í Havsbrún. Hann doyði alt ov ungur.

Heimferðin

Vit royndu fyrst á Vesturlandinum og fóru so upp á Norðlandið, har vit eisini royndu við "Steinin", Kolbeinsey, sum nógv altjóða stríð hevur verið um.

Tað var spennandi at tosa um Steinin. Har kundi vera rokveiða, og tað kom fyri, at ein túrur kundi bjargast eftir fáum døgum við Steinin. Minnst tó einki til, at vit gjørdi nakað kvett har, hóast vit neyvan hava verið heilt sørir.

Vistu frammanundan, at túrurin var avmarkaður. Bárán skuldi fara heim at fara á sildaveiðu. Hetta merkti, at vit skuldu vera heima um mánaðarskiftið juli/august.

Longsulin hevði verið stórur at byrja við. Men tá ið tíðin nærkaðist, var rættiligur spenningur um borð. Og tá ið snellurnar vóru drignar inn seinastu ferð, var lagið gott.

At sigla heim kundi taka einar tveir dagar. Tað mest spennandi var at síggja land.

Eingin radari var og nautiska útgerðin var avmarkað. Tí var tað leingi ein opin spurningur, nær land kundi síggjast. Men júst henda dagin var gott sýni, og land sást leingi áðrenn vit kom at landi.

Hampiligur túrur

Veiðan varð landað í Norðragøtu. Hetta var náttúruligt. Reiðarin hevði ein fiskakjallara og eitt lítið turkarí, so hann keypti fiskin fyri ásettan prís. Hetta gav fitt av arbeiði í bygdini, eisini av at vaska fiskin. Prísurin varð ásettur av saltfiskanevndini, har bæði virki og fiskimenn vóru umboðað. Tað sigur nakað um broytingar í fiskivinnuni, at meðan framleiðsla av saltfiski í mong ár var avgerandi fyri føroysku fiskivinnuna, so eru tað nú meira enn 20 ár síðani, at nakar saltfiskur var flaktur umborð á fiskiskipi.

Spennningurin var nú, hvussu nógv ið veiðan vígaði. Hon var mett til 200 skippund á 160 kg, ella um 32 tons. Hetta var tó ein varisliga meting. Árið frammanundan var endaliga vektin munandi minni enn mett. Og er tað nakað, sum er skuffandi fyri ein fiskimann, so er tað, at vektin roynist illa. Tí vóru menn nú meira varnir. Men tá liðugt var at landa, so var vektin heili 250 skippund. Tá var gott lag á monnum.

Spurningurin var nú, hvat ið avrokningin fór at geva. Sáttmálin segði, at av veiðuvirðinum skuldu 42% tillutast teimum "sum fiska".

Hetta merkti, at hesi 42% skuldu býtast millum samlaða fiskatalið, sum veitt var. Tað sum tí var mest spennandi við avrokningini var, hvat ið fekst fyri hvønn fiskin.

Hetta bleiv 50 oyru við nøkrum desimalum. Hetta sigur nakað um, at fiskurin var smáttfallandi.

Sjálvur hevði eg veitt 2.020 fiskar, so hetta gav umleið kr. 1.000. Provianturin skuldi trekkjast av, tá vóru kr. 800 eftir.

Men so fekst kr. 200 í prísveiðbót frá lönjavninargrunninum, tí almenna, so samlaða inntøkan bleiv kr. 1.000 fyri tveir mánaðir. Tað var ikki so galið. Teir vaksnu menninir høvdu fingið upp dupult so nógvur lippur, og inntøkan gjørdist so har eftir.

Aftaná saltfiskatúrinn varð farið á saltsildaveiðu við gørnum, sum eisini er ein farin tíð.

Tíðin aftaná

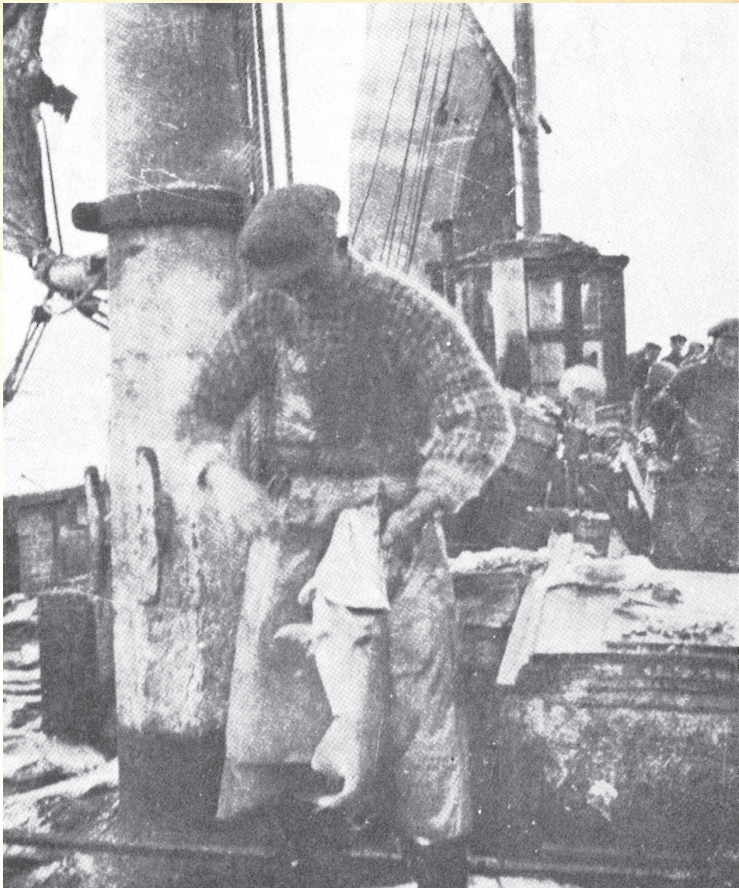
Eg var við Báruni fram til 1961, men tað var tó ikki farið aftur á saltfisk. Vit vóru á sildaveiðu við gørnum, har tað gekk rímiliga væl. Eisini vóru vit á hemaraveiðu við misjønnum úrsliti. Vit royndu eisini við Rockall, so hann sóu vit eisini. Nakrar túrar var farið á ísfiskaveiðu. Landað varð í Aberdeen. Her vóru handilsketur sum New Market og Woolworth, sum kundu imponera ein føroyskan bygdardrong. Seinni fór Bárán á laksaveiðu. Men seinast í 1960-unum hevði hon tænt fyri seg og bleiv søkt. Tað sama bleiv hin gøtuslupp, Fimm Systkin. Hetta var endin á slupptíðini í Gøtu.

Tíðin við Báruni og ikki minst tann fyrsti túrurin gav eina barlast, sum hevur verið til gagn í eftirtíðini.

Teir flestu av teimum, sum vóru við Báruni í 1958, eru farnir foldum frá. Av teimum tá tilkomnu er vist bara Frederik Gøte eftir. Hann giftist til Leirvíkar. Hann verður 84 ár tann 21. august. Tað er lætt at minnst til, tí vit hava sama føðingardag. Hann sigldi nógv við Skipafelagnum sum kokkur. Tað eru 25 ár síðani javnaldurin, skúlafelagin og skipsfelagin við Báruni, Eivind Heinesen, doyði.

Arnold Garðshorn sigldi nógv við Norrønu. Vit kappaðust um at fiska, vóru nokk so javnir, men hann hevði munin.

Ein sum kom við Báruna beint eftir tann fyrsta túrin var Hjalmar Gaard Olsen úr Fuglafirði. Hann var kokkur, og vit eru fleiri, sum enn minnst, hvussu góður kokkur hann var. Hann skakaði onkran av teimum gomlu við at vaska dúrkið í lugarinum mitt á túrinum og at geva monnunum boð um at fara úr stilvunum niðri í lugarinum.

Lippan verður skorin. Verdandi 1939. Hesar myndir eru tiknar av Hans Djurhuus.

Kokkur við døgurðapottinum. Umborð á Verdandi í 1939.

Fiskimannasøga

Henda frásøgn kann vera eitt íkast til fiskimannasøguna og eisini til skipasøguna í Gøtu. Tað er óneyðugt at siga, at her er so nógv broytt, at tað er ringt at lýsa tað. Nøkur ár seinni fóru gøtumenn inn í línubátatíðina við Finni Fríða. Hetta var í sær sjálvum ein stór broyting,

og so ikki fyri at tala um tað, sum er hent seinni.

Eg var sjálvur í 1962 á sildaveiðu við Gulenni saman við Dunga Jákup, Jákup Jacobsen. Tað er hugaligt at síggja hvussu hann saman við góðum fólki hevur ment eina ta fremstu fyrirøku í landinum.